

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо відтермінування вимог відносно започаткування та проведення освітньої діяльності закладу загальної середньої освіти»

1. Обґрунтування необхідності прийняття проекту

В Україні триває реалізація реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р.

Відповідно до положень Закону України «Про повну загальну середню освіту» передбачається створення мережі профільних ліцеїв як закладів освіти, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти.

Засновники закладів освіти повинні до 1 вересня 2027 року забезпечити формування відповідної мережі таких закладів.

В умовах воєнного стану під час реалізації зазначених положень органами місцевого самоврядування приймаються рішення щодо оптимізації мережі закладів загальної середньої освіти, у тому числі шляхом зміни типу закладів освіти або їх реорганізації, що призводить до припинення набору учнів до 10-х класів до завершення перехідного періоду, що фактично унеможливорює продовження навчання учнів у таких закладах освіти.

Наразі в дуже багатьох ОТГ в різних областях України склалася кризова ситуація, коли неможливо, за наявних вимог чинного законодавства та ліцензійних умов, створити навіть один ліцей для громади, що прямо порушує конституційні права учнів та їх батьків.

Зазначена ситуація може призвести до обмеження територіальної доступності повної загальної середньої освіти та створює ризики звуження змісту та обсягу прав здобувачів освіти, гарантованих статтею 53 Конституції України та зростання соціальної напруги у територіальних громадах.

Крім того, у низці випадків учні змушені продовжувати навчання у закладах освіти, що знаходяться на значній відстані від місця проживання, що створює додаткові організаційні та соціальні труднощі для здобувачів освіти та їхніх батьків, особливо в умовах правового режиму воєнного стану.

З огляду на зазначене, виникла необхідність законодавчого врегулювання питання щодо відтермінування вимог відносно започаткування та проведення освітньої діяльності закладу загальної середньої освіти.

2. Мета і завдання проекту

Метою прийняття законопроекту є забезпечення гарантій реалізації права здобувачів освіти на здобуття повної загальної середньої освіти та

недопущення звуження змісту і обсягу такого права під час реформування мережі закладів загальної середньої освіти.

Для досягнення зазначеної мети проектом передбачається вирішення таких завдань: гарантування можливості учням завершити навчання у закладі освіти, в якому вони розпочали здобуття відповідного рівня освіти; запобігання примусовому переведенню здобувачів освіти до інших закладів освіти у зв'язку зі зміною типу закладу освіти або його реорганізацією; забезпечення отримання документів про повну загальну середню освіту без необхідності зміни закладу загальної середньої освіти; створення правових умов для поетапного та збалансованого впровадження реформи старшої профільної школи.

3. Загальна характеристика та основні положення проекту

Проектом Закону пропонується внести зміни до абзацу п'ятого пункту 1 розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про повну загальну середню освіту» шляхом викладення його в наступній редакції:

«абзаців шостого і восьмого частини першої статті 32, які набувають чинності з 1 вересня наступного календарного року після припинення або скасування воєнного стану;».

4. Стан нормативно-правової бази у цій сфері правового регулювання

Нормативно-правовими актами у цій сфері правового регулювання є Конституція України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про повну загальну середню освіту».

5. Фінансово-економічне обґрунтування законопроекту

Проект не потребує додаткового фінансового забезпечення, його реалізація здійснюється в межах видатків місцевого та державного бюджету в сфері освіти.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття Закону

Прийняття зазначеного проекту Закону сприятиме забезпеченню реалізації конституційного права громадян на здобуття повної загальної середньої освіти та створенню умов для поетапного та соціально відповідального впровадження реформи старшої профільної школи в складних соціально-економічних умовах воєнного стану в Україні.

Народний депутат України

В.В. Колюх

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Колюх Валерій Вікторович
Сертифікат: 04AF212836405D99040000093A2340051DAF300
Дійсний до: 14.07.2028 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
298д9/1-2026/204564 від 01.09.2026

2325794